

Sygn. akt. I ACa 130/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie Wydział I Cywilny w składzie:

<i>Przewodniczący</i>	<i>SSA Marek Klimeczak</i>
<i>Sędziowie:</i>	<i>SA Anna Gawelko (spraw.)</i> <i>SO del. Małgorzata Moskwa</i>
<i>Protokolant:</i>	<i>st. sekr. sądowy Aleksandra Szubert</i>

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2013 r. na rozprawie

sprawy z powództwa **J. H.**

przeciwko **Towarzystwu (...) S.A. w W. (następca prawny (...) S.A. Towarzystwo (...) w W.)**

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie

z dnia 14 grudnia 2012 r., sygn. akt I C 524/12

I. **z m i e n i a** zaskarżony wyrok w pkt II i III w ten sposób, że:

1. **z a s ą d z a** od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. (następca prawny (...) S.A. Towarzystwo (...) w W.) na rzecz powódki J. H. dalszą kwotę 35.000 zł (trzydzieści pięć tysięcy) z ustawowymi odsetkami od 17 grudnia 2011 r.,

2. **z a s ą d z a** od pozwanego na rzecz powódki kwotę 7.145 zł (siedem tysięcy sto czterdzieści pięć) tytułem kosztów procesu,

II. **n a k a z u j e** ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krośnie kwotę 1.750 zł (jeden tysiąc siedemset pięćdziesiąt) tytułem opłaty sądowej od uwzględnionej apelacji, od której powódka była zwolniona,

III. **z a s ą d z a** od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.800 zł (jeden tysiąc osiemset) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 grudnia 2012r. Sąd Okręgowy w Krośnie

(sygn. I C 524/12) zasądził od strony pozwanej (...) S.A. na rzecz powódki J. H. kwotę 9.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 grudnia 2011r., oddalił powództwo w pozostałym zakresie i zasądził od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 2.436,20 zł. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Wydanie powyższego wyroku poprzedziły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Powódka domagała się zasądzenia od strony pozwanej kwoty 94.000 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu tytułem zadośćuczynienia za śmierć ojca, który zginął w wypadku samochodowym zawinionym przez sprawcę ubezpieczonym od odpowiedzialności cywilnej u strony pozwanej. Kwotę 6.000 zł wypłaconą dobrowolnie przez ubezpieczyciela, z tego tytułu powódka uznała za kwotę zbyt niską.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

Sąd ustalił, że ojciec powódki – G. K. zginął w wypadku samochodowym w dniu 15 października 2008r. W chwili śmierci miał 70 lat, a powódka – 47 lat.

Przed tym zdarzeniem powódka wraz z mężem (który zmarł nagle w 2001r) z czwórką dzieci mieszkała razem z rodzicami w ich domu. Powódka pomagała ojcu w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Po śmierci męża ojciec wspierał ją finansowo, psychicznie oraz pomagał w wychowywaniu i opiece nad dziećmi. W chwili śmierci G. K., powódka mieszkała i nadal mieszka w domu rodzinnym – obecnie wraz z dwójką dorosłych synów, niepracujących, matką, siostrą i jej dziećmi. Rodzina korzystała z pomocy opieki społecznej, wszyscy żyli z emerytury ojca w kwocie 1000 zł, nikt inny nie miał żadnych dochodów.

Na podstawie opinii biegłego Sąd ustalił, że powódka cierpi na zaburzenia układu nerwowego, ale nie są one związane ze śmiercią ojca. Powódka pozostawała w chwili śmierci ojca pod opieką lekarza specjalisty, który nie wdrożył po tym tragicznym wydarzeniu leczenia specjalistycznego, gdyż stan powódki tego nie wymagał.

Obecnie powódka pogodziła się ze śmiercią ojca i prawidłowo funkcjonuje w życiu codziennym.

Sąd uznał – w świetle wyżej przedstawionych ustaleń faktycznych – że właściwą kwotą zadośćuczynienia z art. 446 § 4 kc jest kwota 15.000 zł. Skoro pozwana wypłaciła już powódce kwotę 6.000 zł, Sąd zasądził na rzecz powódki dalszą kwotę 9.000 zł.

Sąd podkreślił, że w chwili śmierci ojca powódka liczyła 48 lat, jej dzieci były już pełnoletnie; nie było więc potrzeby opieki nad nimi, w której miałyby pomagać ojciec. Sąd zauważył również, że powódka jest jedną z sześciu córek, które posiadał zmarły, a – jak zeznała siostra powódki – „nikogo nie wyróżniał”. Nadto śmierć ojca nie wywołała konieczności wdrożenia nowego leczenia, które powódka podjęła po śmierci męża (7 lat wcześniej).

Powódka nie wykazała, że więzi, które ją łączyły z ojcem, były wyjątkowe, inne niż typowe łączące dziecko z rodzicami.

Skoro ojciec powódki w chwili śmierci miał już 70 lat, to biorąc pod uwagę średnią statystyczną długość życia – powódka i tak musiałaby pogodzić się ze śmiercią ojca. Powódka nie pozostała sama, (mieszka z rodziną), co musi wpłynąć na obniżenie zadośćuczynienia.

Biorąc również pod uwagę stopień zamożności powódki, która – w ocenie Sądu – ma znaczenie przy „odczuwalności” przyznanego zadośćuczynienia – Sąd ostatecznie uznał, że powódce należy się zadośćuczynienie w kwocie 15.000 zł.

Sąd zasądził odsetki od daty 17 grudnia 2011r, tj. po upływie 30 dni od zgłoszenia zawiadomienia pozwanego o szkodzie.

Rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd nie uzasadnił.

Powyższy wyrok powódka zaskarżyła apelacją, w części oddalającej powództwo co do kwoty 35.000 zł oraz w części orzekającej o kosztach procesu. Skarżąca zarzuciła naruszenie prawa materialnego przez błędna wykładnię art. 446

§ 4 kc polegającą na uznaniu, że przyznane na rzecz powódki zadośćuczynienie w kwocie łącznej 15.000 zł jest odpowiednie co do krzywdy, jakiej doznała ona po śmierci ojca.

Powódka domagała się zmiany zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki dalszej kwoty 35.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17.12.2011r, tytułem zadośćuczynienia oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania za obie instancje.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie kwestionuje ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd I instancji.

Na etapie postępowania apelacyjnego spór sprowadza się wyłącznie do oceny zarzutu wysokości zasądzzonego na rzecz powódki zadośćuczynienia za śmierć ojca – G. K..

Argumenty w tym zakresie przytoczone przez skarżącą w uzasadnieniu apelacji – w ocenie Sądu Apelacyjnego – dają podstawę do uznania, że przyznane przez Sąd I instancji zadośćuczynienia na podstawie art. 446 § 4 kc jest rażąco zaniżone.

Przede wszystkim trafnie podkreśla apelacja, że nie ma żadnej podstawy do tego, że miarkując wysokość tego świadczenia brać pod uwagę stan majątkowy osoby uprawnionej. Prowadziłoby to do rażącego pokrzywdzenia osób o niskim statusie majątkowym, które doznały krzywdy wskutek śmierci najbliższego członka rodziny w wyniku czynu niedozwolonego, w porównaniu do tych osób, które uzyskały wysoki status majątkowy.

Zupełnie nie do zaakceptowania jest także argumentacja Sądu I instancji, gdzie Sąd ten – dla uzasadnienia obniżenia przyznanego zadośćuczynienia powołuje się na wiek zmarłego ojca, wskazując, że przy średniej statystycznej długości życia powódka i tak musiałaby pogodzić się ze śmiercią ojca. Śmierć człowieka związana z podeszłym wiekiem, chorobą – jest rzeczą naturalną. W niniejszej sprawie ojciec powódki zginął tragicznie – w wypadku drogowym.

To właśnie nagłość śmierci osoby najbliższej rodzi ogromne poczucie krzywdy, nawet wtedy, gdy osoba ta była już w starszym wieku.

Trafnie wskazuje apelacja, że więź emocjonalna powódki z ojcem była szczególna. Być może, że z uwagi na potwierdzoną i opisaną przez biegłego w opinii osobowość powódki, jej stan i poziom intelektualny, nie była ona w stanie w sposób ekspresyjny przedstawić w czasie składania zeznań (zapisanych w systemie informatycznym na płycie) swoich odczuć i przeżyć związanych z tragiczną śmiercią ojca, jak i też opisać, jak ważną rolę w jej życiu odgrywał ojciec. Nie można jednak na tej podstawie uznać, że powódka nie wykazała, by łączyły ją z ojcem wyjątkowe więzi. Już same okoliczności faktyczne dotyczące życia powódki przedstawione przez Sąd I instancji w uzasadnieniu wyroku (wczesne, nagle wdowieństwo, i związany w tym rozstrój nerwowy, czwórka małoletnich dzieci, brak środków utrzymania, przy uwzględnieniu cech osobowości opisanych przez biegłego) wskazują wyraźnie na znaczącą rolę ojca w jej życiu.

Reasumując powyższe Sąd Apelacyjny – w oparciu o art. 386 § 1 kpc, zmienił zaskarżony wyrok w pkt II i zasądził – na podstawie art. 446 § 4 kc – od pozwanego na rzecz powódki dalszą kwotę tytułem zadośćuczynienia – tj. kwotę 35.000 zł, uznając że stosownym zadośćuczynieniem dla powódki jest kwota 50.000 zł.

O odsetkach orzekł na podstawie art. 481 § 1 kc.

Zmieniając orzeczenie o kosztach procesu Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art.100 kpc. W zasądzonej kwocie mieści się opłata sądowa od uwzględnionej części powództwa – 2.200 zł, połowa kosztów opinii biegłego – 111 zł i koszty zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa – 2.417 zł.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc.

J..